

*Александрова Л. Г.
Національний педагогічний
університет імені
М. П. Драгоманова
(м. Київ, Україна)*

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Актуальність дослідження. Серед дидактичних технологій, спрямованих на інтенсифікацію заняття, особливе місце посідає проблемне навчання з застосуванням проблемних ситуацій у процесі формування іншомовної компетентності, що є сприятливим для формування комунікативної компетентності у говорінні та реалізації мисленнєвого потенціалу майбутніх фахівців.

Питання застосування проблемних ситуацій при викладанні дисциплін вищої школи досить ґрунтовно розглядалися у наукових працях вітчизняних та зарубіжних науковців, таких як: Х. Барроуз, Дж. Берінгер, К. Кокрел, К. Ньюхолд, Ю. Будас, В. Оконь, Н. Є. Дмитренко, Т. В. Кудрявцев, А. М. Матюшкин, А. І. Петрова, В. В. Сафонова та інші. Але досі невирішеною залишається проблема практичного впровадження та застосування проблемних ситуацій для розвитку іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів при вивченні англійської мови.

Мета дослідження полягає в узагальненні концептуальних засад, вимог і способів створення проблемних ситуацій та розробці методики їх застосування на заняттях англійської мови для формування іншомовної комунікативної компетентності у говорінні майбутніх учителів.

Створення проблемної ситуації – найвідповідальніший етап. Специфіка створення та особливості присвоєння проблемних ситуацій у процесі навчання іноземної мови пов'язані з особливостями створення проблемних ситуацій на основі проблемно-комунікативних завдань; пізнавально-комунікативні потреби і можливості студентів у «присвоєнні» проблемних ситуацій; професійні потреби і можливості викладачів в управлінні процесом вирішення проблемних ситуацій; формування та розвиток умінь студентів і викладачів для роботи з проблемними ситуаціями. Створюючи проблемні ситуації, потрібно дотримуватись правил їх укладання, які визначає Н. Є. Дмитренко. А саме:

1) виконання завдання має передбачати оволодіння новими знаннями, формування навичок, розвиток умінь;

2) самі завдання мають відповідати інтелектуальним можливостям студентів;

3) вони мають містити достовірні й реалістичні проблеми, що представляють інтерес для суспільства, науки та освіти;

4) слід передбачити їх комплексне вирішення, аналіз та узагальнення вивченого і зібраного матеріалу з метою пошуку оптимальних шляхів досягнення поставленої мети;

5) мати міждисциплінарний характер;

6) мотивувати студентів до самовдосконалення і самоосвіти; передбачати право вибору та можливість контролювати процес;

7) налаштовувати на співпрацю та встановлення партнерських стосунків між собою та з викладачем; стимулювати пізнавальну діяльність у студентів, надаючи їм свободу вибору й самостійність [1, с. 80].

Аналіз літературних джерел та наукових доробків учених дозволяє виділити основні способи створення проблемної ситуації для формування іншомовної комунікативної компетентності у говорінні майбутніх вчителів:

1. Спонування до вибору вірного варіанту відповіді та його обґрунтування.

2. Перехід від окремих поодиноких фактів до узагальнень.

3. З'ясування наявних протиріч між можливими засобами розв'язання завдання та практичною недоцільністю обраного способу його вирішення.

4. Використання протиріччя між досліджуваними фактами та наявними знаннями.

5. Знаходження найбільш раціонального шляху вирішення проблеми, при дотриманні певних умов і кінцевої мети.

6. Самостійний пошук і знаходження рішення для заданих умов.

7. Творче завдання, з використанням додаткової літератури, довідників, тощо.

8. Зіткнення з життєвими фактами чи незвичайними явищами.

9. Постановка викладачем переліку проблемних питань.

10. Спонування до порівнянь, протиставлень, зіставлень окремих положень, фактів, явищ та поглядів, унаслідок чого виникає пізнавальне утруднення.

Нижче наводимо приклади проблемних ситуацій.

Приклад 1. *You are a teacher of a secondary school. Many students arrive late and are tired at the lessons. What would you do? Consider the following: talking with parents, punishment, promises of future rewards. Be ready to explain your ideas.*

Приклад 2. *Student A and student C: Read the following article about advantages of communicative approach in teaching English. You agree with the author's opinion. Persuade student B to believe in it too.*

З огляду на все вищевикладене, вважаємо, що імплементація проблемних ситуацій для прискорення формування іншомовної комунікативної компетентності у говорінні майбутніх учителів на заняттях у

ВНЗ є перспективним напрямом у вибудовуванні сучасної моделі вивчення іноземної мови.

Література

1. Budas I. Assessment of Foreign Language Proficiency in Problem-Based Learning. European Humanities Studies: State and Society. Krakow: East European Institute of Psychology, 2016. № 4. S. 71–81.
2. Dmitrenko N. Implementation of problem-based learning in tutorials at higher educational institution. Innovative Solutions in Modern science. Dubai, 2016. № 1 (1). 167 p. S. 77–82.
3. Dmitrenko N. The implementation of problem-based learning in Ukrainian higher educational institutions. Advanced Education. Kyiv: National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», 2016. №5. S. 28–35.

*Арістархова М.С.
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського
(м. Київ, Україна)*

ДИСТАНЦІЙНИЙ КУРС РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Ефективність розвитку іншомовної комунікативної компетентності викладачів ВНЗ забезпечується шляхом інтеграції аудиторної, позааудиторної та самоосвітньої роботи, спрямованій на неперервне професійне самовдосконалення. Самостійній роботі викладача ВНЗ належить важлива роль у налагодженні неперервної іншомовної самоосвіти, підвищенні якості вищої військової освіти шляхом опанування передового досвіду. Таким чином, виникає гостра потреба у розробленні дистанційного курсу для розвитку іншомовної комунікативної компетентності викладачів ВНЗ з використанням системи MOODLE.

Теоретичному обґрунтуванню використання дистанційного навчання присвячено низку сучасних досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених зокрема: В. Крикун, Р. Миколайчук, О. Рибчук, О. Федик, Т. Vates та інших.

Дистанційне навчання характеризується високою інтерактивністю процесу навчання, що виражається в постійних контактах між усіма його учасниками упродовж усього періоду навчання, оперативному зворотному зв'язку, наявністю постійного контролю за навчальною діяльністю, надає справді навчального характеру всьому процесу пізнання. Найважливішим елементом дистанційного навчання є дистанційний курс [1, с. 133].